

De Wijk De Wereld

- 2024 -
Jaarverslag

Stadseditie 2024: De Wijert

Voorwoord

De Wijk De Wereld brengt wijken en bewoners in contact met kunst en cultuur. We laten de wijk zien door de ogen van haar bewoners, met verhalen in tekst, beeld, muziek en dans. Intiem en herkenbaar, maar soms ook verrassend en vervreemdend. Zo openen we deuren naar elkaars ervaringen en perspectieven.

Met professionele makers duiken we meerdere keren per jaar een wijk of dorp in. Samen met de buurt creëren we muziek, (dans)theater en meer. We bezoeken voorstellingen, organiseren optredens en werken toe naar een unieke theaterweek. In die week wordt de schouwburg een thuis voor de wijk. Bewoners vullen het theater met verhalen, uitgevoerd in een montagevoorstelling van theater, muziek, dans en spoken word. Het hele stadsdeel komt langs om kennis te maken met de bijzondere mensen en talenten uit de wijk.

De kracht van DWDW zit in het verbinden van mensen en werelden. Bewoners leren elkaar kennen, treden uit hun comfortzone, en ontdekken trots en lef. Kunst verbreedt perspectieven, brengt generaties en culturen samen en stimuleert een betere leefomgeving.

In 2024 waren we actief in De Wijert (Groningen-Stad) en Tuikwerd (Gemeente Eemsdelta). Daarnaast ondersteunden we lokale projecten en adviestrajecten, zoals in Midden-Groningen. We hebben grote stappen gezet in de ontwikkeling van onze organisatie en samen met een geweldig team van bevroegen professionals aan een mooi programma gewerkt.

Kortom, 2024 was een succesvol jaar. We kijken ernaar uit om in 2025 verder te bouwen, in samenwerking met een divers palet aan bewoners en en inspirerende kunstenaars.

Prestaties

In 2024 werkte De Wijk De Wereld samen met xx Groningse kunstenaars en circa 150 bewoners van stadsdeel De Wijert aan een spetterende eindvoorstelling in SPOT, locatie Stadsschouwburg, die daar 4 keer werd uitgevoerd voor in totaal 800 bezoekers. Vijf professionele kunstenaars maakten met circa 100 inwoners van de wijk Tuikwerd in Delfzijl, gemeente Eemsdelta op 2 dagen, 4 routes door Theater De Molenberg, die door circa 400 bezoekers werden bezocht.

Activiteiten 2024

De Wijert - Stadseditie 2024

Fase 1. In kaart brengen van de wijk

Zoals ieder jaar startten we ook in De Wijert met een grondige verkenning van de wijk. Naast het uitpluizen van demografische gegevens doken we vooral de straat op. Wat voor wijk is De Wijert? Wie maken deel uit van het WIJ-team? Welke uitdagingen en kansen zien zij? Welke clubs en initiatieven zijn actief? Hoe kunnen we méér bereiken dan de gebruikelijke betrokkenen? Wat leeft er in de wijk? Waar wringt het, en waar wordt het samenleven juist gevierd?

Met deze vragen gingen we vanaf oktober 2023 De Wijert in. Ons uitvalsbasis werd het Multifunctioneel Centrum (MFC) in het noorden van de wijk, waar de meeste organisaties gevestigd zijn. Dit bleek een handig vertrekpunt, al was er ondanks de omvang van het gebouw zelden ruimte beschikbaar. We merkten bovendien dat het MFC een vaste groep wijkbewoners trekt, maar voor een groot deel van de wijk onbekend of onaantrekkelijk is. Sommige bewoners voelden zich er niet thuis of welkom. Hoewel het niet aan DWDW is om de toegankelijkheid van buurtcentra te verbeteren, herkennen we dit patroon uit andere wijken en zien we hier een kans om met de gemeente in gesprek te gaan. Onze ervaringen vanuit een cultureel-maatschappelijk perspectief kunnen van waarde zijn voor wijkprofessionals.

Toch konden we via het MFC een stevige basis leggen. We raakten in contact met het WIJ-team en—heel belangrijk—de multiculturele vrouwengroep De Waterlelies.

Wat leeft in De Wijert?

Uit deze eerste verkenning kwamen drie hoofdthema's naar voren:

1. **De ingrijpende bouwwerkzaamheden:** het slopen en opnieuw opbouwen van flats heeft een grote impact op de wijk en haar bewoners.
2. **De Molukse gemeenschap:** een hechte groep die grotendeels in het noorden van de wijk woont, zich vaak ongehoord voelt, maar openstaat voor meer contact met de rest van de wijk.
3. **De contrasten tussen noord en zuid:** bewoners aan beide kanten van De Wijert zijn zich bewust van de verschillen, maar vinden het lastig om elkaar te ontmoeten en de kloof te overbruggen.

Tijdens deze eerste fase van onderzoek en kennismaking en het samen opstarten van verschillende activiteiten leerden we steeds meer bewoners persoonlijk kennen. We hoorden hun verhalen—over de wijk, maar ook over hun eigen leven en ervaringen.

Fase 2. Activiteiten in de wijk

Vanaf eind december maakten we De Wijert actief bewust van de aanwezigheid van DWDW, door middel van verschillende activiteiten. We trapt af tijdens de kerstmarkt in het MFC, terwijl buiten een flinke storm woedde. Hierdoor bleef het grote publiek grotendeels weg, maar desondanks legden we waardevolle contacten. Onze winterse foto-installatie en de prijsvraag, waarbij bewoners kaarten konden winnen voor een voorstelling van Club Guy & Roni, zorgden voor aanspraak en nieuwsgierigheid.

In januari volgden we – inmiddels een traditie – onze beproefde aanpak: met het hele team gingen we de wijk in om huis aan huis te flyereren. Op deze manier nodigden we bewoners persoonlijk uit voor onze eerste bijeenkomst.

1. Kennismakingsbijeenkomst: Koken voor de wijk

Uit onze research bleek dat er in De Wijert meerdere pogingen waren gedaan om een kookclub op te zetten, maar dat deze nooit echt van de grond kwam. Bewoners hadden wel de behoefte om samen te koken en te eten, maar kregen het niet goed georganiseerd. Daarom besloten we dit seizoen niet te starten met een traditionele informatiebijeenkomst, maar met een gezamenlijke maaltijd: ons team kookte voor de wijk en tijdens het eten vertelden we wie we zijn en wat we kwamen doen. De Molukse kerk opende haar deuren, waardoor we samen met zo'n zestig bewoners – jong en oud, uit zowel noord als zuid – konden genieten van een DWDW-stamppot.

Na het eten hielden we speeddates tussen bewoners onderling en met ons team. Zo kregen we een nog beter beeld van de mensen in de wijk en hun verhalen.

2. Informatieavond

Tijdens de vervolgvond werd duidelijk dat het niet eenvoudig was om de grote groep betrokken te houden. Het WIJ-team had ons hier al voor gewaarschuwd: De Wijert is niet altijd even makkelijk te mobiliseren. Dit motiveerde ons extra om bewoners actief te blijven

benaderen, niet alleen via artistieke activiteiten, maar ook via koken en eten. Daarom besloten we een speciale groep op te richten en een maker aan het project te verbinden.

3. DWDW Kookt

Samen met die maker (geïnitieerd door Joanne Verhaagen, uitgevoerd door Gabriëlle Glasbeek) kookte een groep wijkbewoners elke maand onder leiding van een 'chef-kok' uit de wijk. De rest van de wijk kon aanschuiven en op speciale tafelkleden gedachten uitwisselen via woorden of tekeningen.

Dit concept namen we mee naar de schouwburgweek, waar tijdens de voorstelling op drie verschillende plekken werd gegeten. Het publiek genoot niet alleen van de gerechten, maar ook van de verhalen achter de recepten van drie wijkbewoners.

4. DWDW Geeft Door

Net als ieder jaar organiseerden we in maart een symbolische sleuteloverdracht in de foyer van de Stadsschouwburg, waarbij de vorige wijk, Lewenborg, de sleutel doorgaf aan De Wijert. We waren blij met de grote opkomst, zowel van oud-deelnemers uit Lewenborg als van nieuwe geïnteresseerden uit De Wijert. Het is elk jaar weer bijzonder om te zien hoe twee wijken op deze manier met elkaar in contact komen. Door optredens van de vorige editie kreeg De Wijert een beter beeld van wat DWDW inhoudt.

5. Ontmoet de Makers

Inmiddels een traditie: de avond waarop de makers van DWDW zich presenteren aan de wijk via optredens en workshops. Op drie verschillende locaties maakten wijkbewoners kennis met Jooz, Rik & Jantien, Ada & Shara, Karel en Gaja. Dit moedigde hen aan om eens uit hun comfortzone te stappen en te ontdekken wat het betekent om theater, muziek, dans of spoken word te maken en uit te voeren binnen DWDW.

Jooz is een creatieve duizendpoot die momenteel furore maakt als muzikant, artiest en woordkunstenaar. Het afgelopen jaar was hij te zien in het programma Strandgasten met Nick en Simon, waar hij een Hiphop-masterclass gaf en samen met Lakshmi, Goldband en Nick & Simon een nummer zong voor zijn moeder. Dit nummer kwam van zijn debuutalbum *Maluku Boeren Saus*, waar ook bijdragen op staan van onder andere Memru Renjaan en Kraantje Pappie. Het album bevat ook zijn virale Spoken Word Hoofdstuk 6 Molukse Geschiedenis.

"Voor DWDW werk ik met Molukse en Nederlandse mensen uit De Wijert. We onderzoeken hoe we kunnen creëren vanuit onze kracht. Veel mensen weten te weinig van het Molukse volk, terwijl ze een belangrijk hoofdstuk vormen in de Nederlandse geschiedenis. We zijn over het algemeen niet zulke praters, maar wel enorm muzikaal. We brengen onze verhalen en muzikaliteit naar de Stadsschouwburg."

Ada en Shara dansen voor X_YUSUF_BOSS. Vanuit dit collectief werkten ze samen als makers voor projecten zoals HIDDEN voor Jonge Harten en MOVE IT voor het Noord Nederlands Orkest. Dit is het tweede jaar dat Ada samen met Shara een makersduo vormt bij De Wijk De Wereld.

Shara ontdekte haar danstalent al op jonge leeftijd. Ze volgde danslessen bij The Underground Dance Center in Groningen en op veertienjarige leeftijd mocht ze al deelnemen aan het WK in Las Vegas. In 2015 studeerde ze af aan Lucia Marthas Institute for Performing Arts. Daarna is ze als uitvoerend danser aan de slag gegaan.

Ada Daniele is een Italiaanse danseres. Ze volgde haar opleiding aan de Nationale Balletacademie van Rome en kreeg een beurs voor de Escuela Nacional de Ballet van Cuba. Vervolgens studeerde ze in 2014 af aan de ArtEZ Hogeschool voor de Kunsten in Nederland. Tijdens haar carrière werkte Ada als stagiaire bij Club Guy & Roni en trad vervolgens toe tot het Duitse dansgezelschap Tanzmainz. In 2018 keerde ze terug naar Nederland en vestigde zich als freelance danseres.

Gaja Caruso is professioneel danseres en maakster. Opgegroeid in een klein stadje in de Sloveense bergen, haalt

ze inspiratie uit de natuur, gemeenschapszin, verhalen en rituelen. Haar werk wordt gekenmerkt door het gebruik van spel, improvisatie en het creëren van een meeslepende multidisciplinaire performatieve ervaring voor zowel de performer als het publiek.

Na haar afstuderen aan de Budapest Contemporary Dance Academy sloot Gaja zich aan bij de Poetic Disasters Club van Club Guy en Roni als onderdeel van de creatie van 'Before/After'. Sinds 2021 werkt zij aan een carrière als maker en performer. Haar eerste voorstelling, een rituele dans met haar kleindochter, 'The Lamb, The Fly, The Tiger', ging in september 2022 in première in het Grand Theatre.

"Ik ben geïnteresseerd in radicale zachtheid, fouten en ongelukjes, speelsheid en toewijding aan het proces om waarheden op het podium bloot te leggen. Voor deze editie van DWDW werk ik met een groep mannen over het onderwerp Superman complex; een ongezond gevoel van verantwoordelijkheid, of de overtuiging dat de rest de capaciteiten mist die jij hebt."

Karel Hermans rondde de opleiding Docent Theater in Leeuwarden en vervolgde zijn studie met de Performance-opleiding aan de Toneelacademie van Maastricht. Daarna werkte hij als acteur, docent en regisseur bij meerdere gezelschappen en instanties, waaronder Tryater, de Peergroup, Garage TDI, NITE, JTS MEEUW, het Noord Nederlands Orkest, de Noorderlingen en Explore The North.

In 2015 richtte hij samen met Tatiana Pratley en Aukje Schaafsma het collectief SKOFT&SKIEP op, waarmee ze verschillende communityvoorstellingen in Friesland maakten. Sinds 2021 is Karel verbonden aan Tryater, eerst als theatermaker en inmiddels ook als coördinator talentontwikkeling.

6. Wijklied en Clip

Net als de andere wijken kreeg De Wijert een eigen wijklied en videoclip. De artiest Loulou Elisabettie, die net in de wijk was komen wonen, schreef samen met Jan Henk de Groot een lied over haar nieuwe omgeving. Wijkbewoners speelden mee in de videoclip en het resultaat was prachtig: [\[Bekijk de clip hier\]](#)

7. Podwalk 'De Bezieling van De Wijert'

Tijdens ons onderzoek viel de grote hoeveelheid kerken in de wijk op, waarvan lang niet alle nog als kerk worden gebruikt. Dit bracht ons op het idee om hier een podwalk over te maken. Makers Lieke van den Krommenacker en Alexander Weeber interviewden verschillende bewoners over hun band met de kerk, de betekenis van deze plekken en wat hen bezielt.

Een wandeling vol kerken, koffie & gemeenschapszin

Wie door De Wijert loopt, kan er niet omheen: de vele kerken in de wijk. Ze bieden niet alleen onderdak aan gelovigen, maar ook aan krachtpatsers, bekeerlingen en koffieleuten. In deze wandeling nemen we je mee langs bijzondere verhalen over de Maranathakerk, de Molukse kerk en de voormalige Opstandingskerk, waarin nu een sportschool is gevestigd. Onderweg ontdekken we wat De Wijert bezielt. Loop je mee?

8. BBQ

En natuurlijk organiseerden we ook dit jaar weer een grote barbecue voor alle deelnemers die inmiddels waren gestart met maken en repeteren (zie fase 3). Helaas zat het weer niet mee, maar ook binnen in de Maranathakerk maakten we het gezellig. De verschillende groepen leerden elkaar alvast beter kennen, voordat ze samen de schouwburg in zouden gaan.

Fase 3: Maken en repeteren

Na Ontmoet de Makers vonden de wijkbewoners hun plek bij een van de makers en startten de repetities op verschillende locaties in de wijk. Er werd theater en muziek gemaakt, gedanst, geschilderd, teksten geschreven en gekookt. Langzaam groeiden de afzonderlijke onderdelen samen tot één grote voorstelling. Iedereen stond te popelen om het eindresultaat in de Stadsschouwburg te tonen aan de wijk en de stad.

Fase 4: Schouwburgweek en voorstelling

Een week lang namen de deelnemers en de kunstenaars de schouwburg over. Samen maakten zij vier routes door het gebouw, inclusief het hoofdpodium. Op de website publiceren we het programmaboekje, met informatie over de makers en de deelnemers en een inkijkje in de voorstelling. Hierin zie je hoe de eerdere fases hebben bijgedragen aan de verbeelding van De Wijert op het podium.

De vier voorstellingen waren vrijwel uitverkocht en trokken een divers publiek: wijkbewoners, oud-deelnemers en Stadgers. In totaal zagen ruim 700 bezoekers deze editie van De Wijk De Wereld. Bekijk [hier](#) de *aftermovie*.

Fase 5: Borging

Tijdens de voorstellingen ontstonden nieuwe verbindingen in de wijk, zowel op het podium als achter de schermen. De vraag naar blijvende activiteiten groeide. DWDW blijft daarom nog enkele maanden coachend en verbindend betrokken bij De Wijert.

Inmiddels zijn er concrete initiatieven ontstaan: een mannenkoor is opgericht, er wordt gewerkt aan een band, en de Podwalk wordt aangeboden aan bewoners om de wijk te ontdekken. Artistiek leider Karin Noeken gaat in gesprek met lokale organisaties zoals de Maranathakerk, het Gomarus College en het Forum om gezamenlijke plannen te ontwikkelen, bijvoorbeeld meer ontmoetingsplekken of gezamenlijke kookmomenten.

Daarnaast wordt in oktober een gesprek georganiseerd met deelnemers en de Cultuurcoach van Vrijdag in de Buurt om te kijken hoe de nieuwe energie behouden kan blijven. Inspiratie komt uit succesvolle voorbeelden zoals Het Floreshuis en Bij Van Houten.

Een concreet idee is Ontmoet je burens, waarbij bewoners tijdens een wandeling scènes spelen, muziek maken, foto's delen en samen koken en eten. Een plek waar talenten en verhalen samenkomen en nieuwe bewoners zich welkom voelen. Samen met makers gaan we dit verder ontwikkelen.

Tuikwerd (Eemsdelta) - Provincie-editie 2024

Provincie-editie 2024: Tuikwerd

Fase 1. In kaart brengen van de wijk

Tuikwerd is een wijk uit de jaren '80, gebouwd als experimentele woningbouw. De wijk bestaat uit vijf buurten: Kruidenoever, Rietkampen, Oogstbuurt, Vogelbuurt en Tuikwerd.

Veel van de oorspronkelijke verwachtingen voor de buurt zijn niet waargemaakt. Woningcorporatie Arcantus omschrijft de ontwikkeling van de wijk als volgt: "De waardering voor Tuikwerd is in de loop der jaren veranderd. Waar het besloten karakter, het vele groen en de smalle straatjes ooit geprezen werden om hun dorpse sfeer, sloeg dit in de jaren '90 om naar een gevoel van onveiligheid. De wijk kampte met leegstand en bevolkingsafname, wat zorgde voor spanningen door een veranderende bewonerssamenstelling."

Hoewel Tuikwerd de laatste jaren rustiger is geworden, blijft de betrokkenheid van bewoners beperkt. Veel mensen werken en trekken zich thuis terug, terwijl een grote groep om uiteenlopende redenen werkloos is. De basisschool, die voorheen een ontmoetingsplek was, werd in 2023 verbouwd en verkleind. Het buurthuis Het Karnehoes is dringend toe aan vernieuwing en heeft het contact met sommige wijkbewoners verloren. Er heerst teleurstelling en boosheid over beloften die niet zijn nagekomen.

Wijkvernieuwing

Om de wijk nieuw leven in te blazen, sloegen Arcantus, Cadanz Welzijn en de Gemeente Eemsdelta de handen ineen. In 2024 openden zij Het Kraaiennest, een wijkhub aan het Kraaienbos 14, gerund door vrijwilligers. Hoewel hier verschillende organisaties samenkomen, stuitte de komst van Het Kraaiennest op weerstand. Sommige bewoners

vragen zich af waarom er een woning werd opgeofferd voor een nieuwe ontmoetingsplek, terwijl er al een buurthuis is en de woningnood hoog is.

Tijdens onze gesprekken met bewoners proefden we veel teleurstelling en boosheid. De overheersende gedachte was: "We doen niet meer mee, het helpt toch niet." Juist dat was voor ons een reden om door te gaan en niet weg te lopen. Via, via – en nog eens via – vonden we mensen die hun verhaal wél wilden delen. We hoorden veel "nee", maar ook een aantal moedige "ja's". Die stemden ons hoopvol en brachten ons verder in onze zoektocht naar verbinding.

Onze aanpak

De Wijk De Wereld werd uitgenodigd om in Tuikwerd aan de slag te gaan, met een focus op sociale vernieuwing. Ons doel: de wijk samenbrengen door middel van kunst en cultuur, en ontmoetingen en het delen van verhalen stimuleren. Theater De Molenberg sloot zich enthousiast aan en fungeerde van 13 tot en met 18 december 2024 als het tijdelijke buurthuis van de wijk.

Na twee maanden onderzoek en gesprekken met bewoners bleek het echter een uitdaging om hen te activeren. We hadden gehoopt mee te kunnen bewegen met de wijkvernieuwing en bewonersbijeenkomsten, maar die plannen werden uitgesteld tot 2027. Daardoor moesten we zonder bestaand kader en vanuit het niets aan de slag.

In Tuikwerd bleek dat niet eenvoudig. Er zijn weinig plekken waar bewoners elkaar ontmoeten. Het buurthuis Het Karnehoes bood weinig activiteiten en stond niet open voor samenwerking; er heerste boosheid en teleurstelling richting de gemeente. Inmiddels is er voorzichtig weer wat onderling contact.

Het Kraaiennest, de nieuwe wijkhub beheerd door vrijwilligers, ontving ons wél met open armen. Zij namen ons mee de wijk in en hielpen ons in contact te komen met bewoners. Tijdens onze tijd in Tuikwerd merkten we vooral één ding op: veel mensen voelen zich niet verbonden met de wijk. "Ik wil wel weg, maar ik kan niet weg," hoorden we keer op keer.

Projecten en samenwerkingen

Ondanks de uitdagingen hebben we waardevolle samenwerkingen opgezet:

- **Kindcentrum De Rietpluim:** Een dichter, filmer en graffitikunstenaar werkten met leerlingen uit groep 4 t/m 8 rond de thema's wonen, dromen en je thuis voelen in Tuikwerd.
- **COA Delfzijl / Stichting Vrolijkheid:** Jongeren uit het asielzoekerscentrum namen deel aan danslessen onder leiding van danser Lucas Winkel.
- **Cadanz, Welzijn, Gemeente Eemsdelta & Arcantus:** Dankzij opbouwwerker Jansz, kwartiermaker Arno en woonconsulenten kwamen we in contact met bewoners, waaronder de moeders van Kids United, die ook hielpen bij het bereiken van publiek.
- **Buurtfeest:** Een laagdrempelige gelegenheid om bewoners samen te brengen en ontmoetingen te stimuleren.

Belangrijke thema's

Na gesprekken met deelnemers en weken van repetities kwamen vier thema's naar voren:

1. Dromen over een wijk waar iedereen zich thuis voelt.
2. Beloftes die niet zijn nagekomen.
3. Verlangen naar wat ooit was.
4. Verandering om de wijk weer mooi te maken, maar vooral TROTS.

Fase 2. Activiteiten in de wijk

1. Renee Luth, dichter (stadsdichter Groningen, 2020) | Kindcentrum De Rietpluim

We vroegen Renee Luth om met leerlingen uit groep 4, 5 en 6 gedichten te maken.

Ze begon met gesprekken over:

- De wijk Tuikwerd
- Wat thuisgevoel betekent: waar voel je je thuis, en waarom wel of niet?

Samen met de kinderen vertaalde ze deze gesprekken naar gedichten. De gedichten werden vervolgens als posters teruggegeven aan de kinderen, met de uitnodiging om ze voor hun raam te hangen en uit te delen aan burens—die ze op hun beurt ook weer voor het raam konden plakken. Zo brachten we letterlijk cultuur in de wijk.

Tijdens de voorstelling in De Molenberg waren de gedichten te zien en te lezen. Inmiddels heeft de school een banner met de gedichten in de gang en kantine geplaatst, zodat de woorden van de kinderen blijvend zichtbaar zijn.

Onweer (gedicht Sharazzet 10 jaar)

Ik zat op mijn bed zo zacht als een wolk
Fijn in de winter zo warm
Ik was zo blij als een puppy die met een bal speelt
Het rook naar pizza
De muren waren zo wit als mist
Opeens voelde het alsof er koude regen langs mij gleed
Eerst was alles buiten nog zo saai als grijs
Maar nu was de buurt zo oranje als herfst
Zo luid als onweer

2. Filmmaker Eva van Barneveld | Kinderen en Wijkvernieuwing

Samen met filmmaker Eva van Barneveld gingen we in gesprek met groep 7 en 8 over de vraag: *Waarom moet een wijk voldoen?*

We wilden juist met kinderen praten, omdat zij niet alleen in Tuikwerd wonen, maar er ook veel spelen. Bij wijkvernieuwingprojecten wordt zelden naar hun mening gevraagd, terwijl zij misschien wel de meest actieve gebruikers van de wijk zijn. Op de vraag "Waar droom je van?" antwoordde een jongen:

"Ik hoop dat ik wat langer ergens kan blijven staan zonder op mijn hoede te zijn."

De kinderen waren ook trots op hun wijk en wilden daarom een vlag maken voor Tuikwerd. Dit hadden ze al een keer eerder gedaan, maar die was toen niet goedgekeurd. Samen met groep 8 heeft Eva dit idee opgepakt en hebben zij een nieuwe vlag gemaakt. Het maken van de vlag is te zien in het filmpje. We hebben de vlag ook echt gemaakt en het onderwerp is nu zelfs door de gemeente opgepakt: Tuikwerd heeft een eigen vlag!

Uit de gesprekken met de kinderen ontstond een bijzondere film waarin zij vertellen over hun leven in Tuikwerd. Met deze film openden we de voorstelling in Theater De Molenberg op 16 december 2024.

Eva van Barneveld is een verhalenverteller. In geluid en beeld. Als documentairemaker zoekt ze naar verhalen die laten zien hoe veerkrachtig mensen zijn. Verhalen die je ontroeren of verbazen, maar waardoor je de ander beter gaat begrijpen. Zoals in haar eerste lange documentaire *Liefstelling*, over de uitdagingen die twee geliefden ervaren als één van hen dementie krijgt. Ze maakte verschillende jeugddocumentaires in het buitenland, werkte voor diverse (kinder)televisieprogramma's en maakt ook graag audioverhalen.

"In Tuikwerd ging ik aan de slag met groep 8 van basisschool de Rietpluim. Zij leerden mij de wijk kennen door hún ogen - én droegen interessante ideeën aan voor de toekomst van Tuikwerd."

Bekijk de film, die filmmaker Eva van Barneveld maakte met kinderen van groep 7 en 8 van basisschool De Rietpluim hier: [Kinderen van Tuikwerd](#)

3. Graffitikunstenaar Hugo Engwerda | Graffiti Workshop: Kleur in de Wijk

Ons plan was om samen met twee graffitikunstenars een bijzondere graffiti aan te brengen op een straat in Tuikwerd. De graffiti zou pas zichtbaar worden als het regende, waardoor de boodschap op onverwachte momenten tot leven zou komen. Technisch bleek dit echter niet haalbaar, omdat de ondergrond van de straat te donker was.

Door de drukte op school in december 2024 hebben we de workshop verplaatst naar 2025. Het oorspronkelijke idee blijft echter overeind: samen met kinderen willen we de wijk kleur geven. We ontwerpen een tekening en brengen deze aan in Tuikwerd. De graffiti zal een onafgemaakte zin bevatten, waarbij de ontbrekende woorden op verschillende plekken in de wijk te vinden zijn – een speelse manier om de buurt te verkennen en ermee in contact te komen.

Fase 3: Maken en repeteren

Makers Sjoerd Meijer, Tristan & Vera en Sijas de Groot werkten met bewoners uit de wijk aan materiaal voor de voorstelling.

Sjoerd Meijer studeerde in 2010 af aan de Amsterdamse Toneel & Kleinkunst Academie en is sindsdien werkzaam als acteur, podcast- en theatermaker. Hij schreef en speelde diverse solovoortellingen en maakt met zijn eigen gezelschap De Dennies jeugdtheater.

“Met bewoners van Tuikwerd maak ik een scène over mogelijke toekomsten van Tuikwerd. Op basis van de verhalen, verlangens en angsten van de bewoners geven we deze scène vorm en inhoud.”

Tristan Stäbler en Vera Wielhouwer werken als makersduo bij De Wijk De Wereld Tuikwerd. Tristan is in 2024 aan ArtEZ afgestudeerd als theatermaker en theaterdocent. Hij acteert, geeft theaterlessen bij o.a. de Deltion mbo-opleiding Acteur en werkt als regisseur. Vera heeft dezelfde studie gedaan als Tristan en is in 2023 afgestudeerd. Ze acteert in educatieve theater-voorstellingen, werkt als theaterdocent bij Loods13 en is regisseur. Tristan en Vera werkten eerder samen bij verschillende projecten en maakten begin 2024 een nieuwe voorstelling voor Theater de Steeg. Hierna besloten ze de stap te zetten en een collectief op te richten. Onder de naam Collectief Kompaan gaan ze als kersvers, en nu eindelijk officieel, makersduo aan de slag bij De Wijk De Wereld.

“Wij zien erkenning als een basisbehoefte. Dat je gezien, gehoord en op waarde geschat wordt door je medemens. Onze speelvloer dient als een gelijkwaardige plek van waaruit we kunnen delen.”

Sijas de Groot (1984) is theatermaker en docent, afgestudeerd aan de bachelor Theatre in Education van ArtEZ Hogeschool voor de Kunsten. Sijas is theatermaker en maakt voorstellingen in en over de openbare ruimte. Een centrale vraag in zijn makerschap is op wat voor manier wij als mensen de openbare ruimte vormgeven, betekenis geven en hoe deze onze identiteit vormt.

“Ik heb met mensen uit Tuikwerd rondes gemaakt door de wijk. Op het toneel van De Molenberg plaatste ik een bankje – een plek waar ik met jullie, bewoners en professionals, in gesprek wil gaan over de wijk. Dit bankje staat symbool voor onze ontmoetingen en gesprekken over wat er leeft in de wijk, welke dromen er zijn en waar zorgen liggen. Samen nemen we de tijd om te luisteren en na te denken over de toekomst van Tuikwerd.”

Fase 4: Theaterweek en voorstelling

1. Bewoners van Tuikwerd

De voorstelling De Wijk De Wereld Tuikwerd begint in de grote zaal, waar artistiek leider Karin Noeken het publiek welkom heet.

We openen met een scène van **Lucas Winkel**. Als jonge jongen zag Lucas zijn broer en andere breakers dansen op het zwarte plein—een beeld dat hem inspireerde om zelf te gaan dansen, iets wat hem nooit meer heeft losgelaten. Voor De Wijk De Wereld Tuikwerd werkte hij samen met jongeren uit het AZC Delfzijl aan een breakdancevoorstelling. In deze zoektocht naar beweging en expressie ontstond een dynamische mix van eigen inbreng en klassieke breakdance-tricks en -steps.

Daarna vertonen we de film **Kinderen van Tuikwerd**, gemaakt door Eva van Barneveld in samenwerking met groep 7 en 8. Hierin vertellen kinderen over hun leven in de wijk—hun ervaringen, dromen en wensen.

Na de film start de **wandeling door het theatergebouw**. Het publiek wordt verdeeld in drie groepen, die elk een eigen route volgen langs de in de wijk gemaakte scènes. Uiteindelijk komen alle groepen weer samen in de zaal, waar we de voorstelling afsluiten met een optreden van **De Heja Boys**.

2. Scènes

Sjoerd Meijer - Als een schip voorbijvaart

In deze scène fantaseren zeven wijkbewoners over de mogelijke toekomsten van Tuikwerd—en van zichzelf in Tuikwerd. Sommige toekomstbeelden zijn hoopvol, andere duister, beangstigend, grappig of ontroerend. Door hun fantasieën leren we de wijkbewoners kennen en voelen we mee met hun angsten en verlangens.

Een van de meest indrukwekkende verhalen is dat van Andrea, geboren in Delfzijl:

"Als ik kinderen zou hebben, had ik ze nooit kunnen laten zien waar ik geboren ben, op welke school ik zat, want mijn geschiedenis is gesloopt. Mijn ouderlijk huis, mijn school, mijn wijk—alles is weg."

Tristan & Vera - Gezelligheid in Tuikwerd

Wat betekent gezelligheid voor de Antilliaanse dames uit Tuikwerd? Zij brengen de warmte en verbondenheid van hun huiskamers naar buiten, zodat het gemeenschapsgevoel weer groeit. Geniet van gospelmuziek, proef de zoete cocadas en ervaar hun gastvrijheid. De deuren staan open voor een kopje koffie, een goed gesprek, het terugkijken van oude foto's—én natuurlijk voor een dansje.

Sijas de Groot - Op het bankje

Op het toneel van De Molenberg staat een bankje—een plek voor open gesprekken over Tuikwerd. Hier spreekt Sijas met bewoners, professionals en publiek over wat er leeft in de wijk: welke dromen zijn er, welke zorgen spelen? Samen nemen we de tijd om te luisteren, te reflecteren en vooruit te kijken.

Eva van Barneveld - De honden van Tuikwerd

Tuikwerd is niet alleen het thuis van zijn bewoners, maar ook van hun trouwe viervoeters. Al wandelend en snuffelend kennen deze honden de wijk als geen ander. Zij brengen leven op straat, zorgen voor spontane ontmoetingen en laten hun baasjes de wijk met andere ogen zien. Deze filmische ode zet de kwispelende maatjes van Tuikwerd in de spotlight.

Fase 5: Borging

Waar we normaal gesproken als DWDW vooral bewoners uit Tuikwerd naar de voorstelling proberen te trekken, lag dit keer de nadruk op een ander publiek. We wilden juist dat wooncoördinatoren, cultuurcoaches, beleidsmakers, wethouders en andere professionals die betrokken zijn bij de wijk in de zaal zouden zitten—want we hadden iets te vertellen.

De verhalen die we in Tuikwerd hadden opgehaald, moesten niet alleen gedeeld worden met de bewoners zelf, maar vooral ook met de mensen die invloed hebben op de toekomst van de wijk. We zagen deze voorstelling als een kans om bij te dragen aan de wijkvernieuwing, om nieuwe perspectieven te bieden.

Daarom werkten we nauw samen met instanties zoals de gemeente Eemsdelta om hun medewerkers naar de voorstelling te krijgen. En dat is gelukt. Ze kwamen, ze keken, ze luisterden—en bovenal: ze hoorden.

De uitverkochte voorstelling werd twee keer gespeeld, met als doel zoveel mogelijk bewoners uit Tuikwerd in de zaal te krijgen. Om de drempel te verlagen, hebben we zelfs een bus ingezet, zodat mensen in de wijk konden opstappen en voor Theater De Molenberg werden afgezet —en na afloop weer thuisgebracht.

Het resultaat? Twee avonden lang een volle zaal, waarvan tweederde van het publiek uit Tuikwerd kwam en (bijna) nooit eerder een theater had bezocht. Daarnaast waren ook vertegenwoordigers van Arcantus, Gemeente Eemsdelta, Cadanz en het Ivak aanwezig.

Voor de borging van het project werken we samen met Jurgen Tholie van "Mijn Thuis Mijn Verhaal" en het Ivak om na te denken over een vervolg in Tuikwerd. Ook wij, vanuit De Wijk De Wereld, blijven betrokken en zijn opnieuw in gesprek over de toekomst van DWDW in Tuikwerd —want er is nog genoeg te doen.

Het mooiste compliment? De trots die bewoners voelden. Waar mensen in het begin soms niet eens durfden te zeggen dat ze uit Tuikwerd kwamen, stonden ze nu met opgeheven hoofd in het theater.

Mijn straat (Jordy groep 6)

Mijn straat ruikt zo lekker als patat
Mijn straat is zo groot als de zon
Het gras is zo groen als spinazie
De lucht zo blauw als de zee
De burens zijn zo lief als puppy's

Mijn woonkamer is zo koud als ijs
Mijn bed is zo zacht als de wolken

Ik vind gamen zo leuk als vakantie

Mijn straat ruikt zo lekker als patat

Mijn straat is zo groot als de zon

Het gras is zo groen als spinazie

De lucht zo blauw als de zee

De burens zijn zo lief als puppy's

Profiel van de organisatie

Stichting De Wijk De Wereld werkt met een bestuur op afstand. We hanteren de cultuurcodes Cultural Governance, Fair Practice en Diversiteit & Inclusie. Bestuursleden ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden; alleen direct aan de stichting gerelateerde kosten worden vergoed. De stichting heeft een culturele ANBI-status.

Professionele medewerkers worden op projectbasis ingehuurd tegen een marktconforme vergoeding. DWDW hanteert hierbij de Fair Pay, waarbij wordt ingezet op eerlijke beloning en duurzame arbeidsvoorwaarden in de cultuursector, om zo bij te dragen aan een toekomstbestendige arbeidsmarkt voor artiesten en makers.

Doelstelling

De Wijk De Wereld initieert cultuurprojecten waarin bewoners van wijken en dorpen samen met professionele makers hun verhalen en creativiteit verbeelden. Dit versterkt sociale cohesie, inclusie en verbinding in een gebied.

Co-producenten en samenwerkingspartners

De Wijk De Wereld kan alleen een succes zijn wanneer er intensief wordt samengewerkt met andere partijen. Op het moment dat we DWDW op een bepaalde locatie ontwikkelen, zoeken we daar geschikte partners bij, die ook een rol kunnen spelen in de borging van het project, of die de rol van co-producent op een bepaalde plek op zich nemen.

Op elke locatie waar DWDW actief is, werken we samen met het lokale theater, dat de rol van coproducent vervult. In 2024 werkten we op die basis samen met **Theater De Molenberg** in Delfzijl aan de DWDW-provincie editie. In Groningen Stad is **SPOT (De Oosterpoort & Stadsschouwburg)** onze vast partner. De laatste jaren legt SPOT Groningen steeds meer de nadruk op verbinding met de samenleving, waarbij het bijdragen aan maatschappelijke doelen een belangrijk speerpunt is. De activiteiten van De Wijk De Wereld sluiten hier naadloos op aan.

Via DWDW betreft SPOT een zo breed mogelijke doelgroep bij kunst en cultuur. SPOT was mede-initiatiefnemer van DWDW en vervult als coproducent in de gemeente Groningen een sleutelrol. Het stelt kennis, expertise en faciliteiten beschikbaar en brengt een breed netwerk en waardevolle relaties met de gemeente in. Deze samenwerking vormt een stevige basis voor de uitvoering van het project.

Organisatiegegevens

Adres:

Stichting DWDW
Radesingel 41c
9711 EH Groningen

info@dewijkdewereld.nl
www.dewijkdewereld.nl

KvK: 68881231
IBAN: NL 55 RABO 0320 7131 72

Bestuur:

Voorzitter: Jan Legters
Secretaris: Wil Koopmans
Penningmeester: Peter Yspeert
Lid: Nynke Stellingsma

Artistiek leiding:

Karin Noeken
06-52314293
karin@dewijkdewereld.nl

Zakelijk leiding*:

Emil Klok
06-25052947
emil@casavia.nl

* Met ingang van januari 2025 is de zakelijke leiding overgedragen aan Kim Kooiman
(kim@dewijkdewereld.nl)

